

Tot Aerle Rixtel

Historisch geografisch onderzoek van Aarle-Rixtel
Theo Meulendijks en Jan de Reijdt

Bijzondere vondsten

Tiendpaal: gevonden op kadastraal sectie A291 en C nr. 71. In alle bronnen van Aarle-Rixtel komen twee tiendpalen voor. Twee hebben de auteurs kunnen localiseren op dit kadasternummer. De tiende was een door Pepijn III (714 – 769) ingestelde kerkelijke belasting. Alle parochieleden moesten een tiende van alles wat de grond opbracht, inclusief vee, afdragen aan de kerk. De opbrengst werd in drieën gedeeld: eenderde voor de zorg voor verarmde parochianen, eenderde voor het levensonderhoud van de parochiepriester en eenderde voor de instandhouding van de kerk.

Bewoonde bakhuizen: In alle onderzoeken die auteur Meulendijks heeft gedaan naar huizen en hun bewoning heeft hij nooit vermeld gevonden dat bakhuizen bewoond waren. In Aarle-Rixtel blijken in de periode tussen 1736-1786 worden op een totaal van 158 huizen 32 bewoonde bakhuizen vermeld.

Bewoonde bakhuizen (voor nummers zie huizenlijst)

| | | |
|------|---------------|--|
| 1786 | huis nr. 49 | Maria van der Linde |
| 1781 | huis nr. 49 | Francina Clement |
| 1781 | huis nr. 81 | Wilm Cuijpers en Anna Maas |
| 1781 | huis nr. 88a | Dielis Smits |
| 1776 | huis nr. 132 | Arnoldus Verschuuren |
| 1776 | huis nr. 105b | August de Groot |
| 1776 | huis nr. 88a | Peeter Weijts |
| 1776 | huis nr. 81 | Jacobus Spaijens, wed. Thomas Vriens en Gerit van Gerwen |
| 1776 | huis nr. 49 | Arnoldus van Leuken |
| 1771 | huis nr. 132 | Jan Dirk janssen |
| 1771 | huis nr. 88a | Jan van den Broek |
| 1771 | huis nr. 49 | Margrieta van der Cruijs |
| 1771 | huis nr. 81 | Jacobus Spaijens |
| 1771 | huis nr. 105a | Jan Cranenbroek |
| 1766 | huis nr. 105a | Hendrik Verstappen |
| 1766 | huis nr. 88a | Jan van den Broek |
| 1766 | huis nr. 81 | Jacobus Baijens |
| 1766 | huis nr. 49 | wed. Antonij Leenders |
| 1761 | huis nr. 132 | Arnoldus van der Blaak |
| 1761 | huis nr. 105a | Dirk van der Linden |
| 1761 | huis nr. 88a | Jan van den Broek |
| 1761 | huis nr. 81 | Jacobus Spaaijens |
| 1761 | huis nr. 49 | wed. Antonij Maas |
| 1751 | huis nr. 37 | wed. Paulus Peeters |
| 1751 | huis nr. 132 | Antonij Janssen |
| 1751 | huis nr. 111 | wed. Hendrick Marcelis |
| 1751 | huis nr. 105a | Jurjan Cocq |
| 1751 | huis nr. 37 | wed. Paulus Peeters |
| 1751 | huis nr. 81 | wed. Jan Simons |
| 1746 | huis nr. 111 | Aart jan Aarts |
| 1746 | huis nr. 88a | Hend: Peter Kemps |

Aarle-Rixtel kent veel rijke huizenbezitters: dit bemoeilijkt het onderzoek, omdat deze rijke huizenbezitters zoveel huizen hebben dat de geschiedenis van een enkel huis moeilijk te volgen kan zijn. Voorbeelden zijn de heren van Beeck en de families Porters, Draak. Een extra moeilijkheid is een hiaat in de bronnen door het ontbreken van verpondingboek 1652. Daarom is de aansluiting bij het verpondingboek van 1735 lastig.

Verschillende cijnsheffers: in Aarle-Rixtel heeft niet één heer het recht om cijnsen te heffen. Behalve de heer

van Aarle, Rixtel en Beek hebben ook de heren van Helmond en Lieshout recht op cijnsen in het onderzoeksgebied.

Ook chijns als last van Heer van Lieshout R76 f172 07-04-1695 4 ½ stuiver
R80 f190 16-05-1775, 9 duiten A576
R83 f7v 03-04-1792, 2 penn. A505

1830 Tabel van klassificatie der grond- eigendommen. P 728/1. 1830 ca.
de huizen van dit dorp worden verdeeld in tien klassen
eersten klassen 4 stuks, bevat goede ingerigten heerenhuizingen.
tweede klassen 1 stuks, goede ingerigten gebouwen voor affairen doende lieden en logementen.
derde klassen 3 stuks, zijn huizen zonder bovenkamers minder gerijflijk dan de voorige, geschikt voor neringdoende lieden en herbergen.
vierde klassen 8 stuks, deese klassen zijn wel ingerigten huizen voor affairen doende lieden en ook voor lieden zonder beroep, alsmede groote en ruime bouwmans wooningen
vijfde klassen 4 stuks, deese klassen zijn wel ingerigten huizen voor affairen doende lieden en ook voor lieden zonder beroep, alsmede groote en ruime bouwmans wooningen
zesde klassen 33 stuks, zijn wooningen voor den landman en affairen doende lieden, winkeliers enz.
zevende klassen 48 stuks, zijn wooningen voor den landman en affairen doende lieden, winkeliers enz.
achtste klassen 54 stuks, zijn huizen voor geringen landman en daglooner.
negende klassen 54 stuks, zijn huizen voor geringen landman en daglooner.
tiende klassen 16 stuks, zijn leeme hutten, alleen voor de daglooner geschikt.